

1 Što pravni pojam „dostava pismena” znači u praksi? Zašto postoje posebna pravila o „dostavi pismena”?

Dostava (*citação*) je čin kojim se osoba (tuženik, tužena stranka, osoba protiv koje se traži izvršenje) obavješćuje da je protiv nje pokrenut sudski postupak. Upotrebljava se kad se ta osoba prvi put poziva da iznese obranu. Dostava se upotrebljava i kad se osoba koja ima interes u postupku, iako na početku nije bila uključena u postupak, prvi put poziva na sud kako bi mogla poduprijeti tužitelja ili tuženika (članak 219. stavak 1.

Zakona o parničnom postupku (*Código de Processo Civil*).

Obavijest (*notificação*) upotrebljava se za pozivanje osobe da pristupi ročištu ili informiranje osobe o nekoj činjenici (članak 219. stavak 2.

Zakona o parničnom postupku).

Posebna pravila o dostavi pismena i obavijesti utvrđena su u knjizi II. glavi I. poglavlju II. odjeljku II. Zakona o parničnom postupku. Ta pravila postoje kako bi se osiguralo da adresat stvarno bude obaviješten te, ako je stranka u postupku, kako bi mu se zajamčilo pravo na obranu.

2 Koja je pismena potrebno službeno dostaviti?

Za informacije iz članka 227. **Zakona o parničnom postupku** upotrebljava se dostava.

Za informacije iz članka 220. **Zakona o parničnom postupku** upotrebljava se obavijest.

3 Tko je odgovoran za dostavu pismena?

U postupcima koji su u tijeku dostavu pismena i obavijesti mogu obavljati sudski službenici, sudski izvršitelji ili pravni zastupnik jedne od stranaka, ovisno o vrsti obavijesti/dostave navedene u odgovoru na pitanje br. 5.

4 Upiti o adresi**4.1 Pokušava li tijelo koje prima zahtjev u toj državi članici na vlastitu inicijativu utvrditi gdje se nalazi primatelj pismena koja treba dostaviti ako navedena adresa nije točna? Vidjeti i obavijest u skladu s člankom 7. stavkom 2. točkom (c) Uredbe o dostavi pismena**

Da. U skladu s portugalskim pravom sudski službenici dužni su izvršiti, na vlastitu inicijativu i bez sudskog naloga, sve potrebne korake za dostavu pismena osobi (članak 226. stavak 1. **Zakona o parničnom postupku**).

Ako ne uspiju dostaviti pismeno, koriste se informacijama dostupnima u elektroničkom obliku u drugim državnim tijelima kako bi provjerili je li osoba promijenila prebivalište i utvrdili trenutnu adresu osobe kojoj treba dostaviti pismeno (članak 236. stavak 1. **Zakona o parničnom postupku**).

Za potrebe članka 7. stavka 2. točke (c) situacija je za različita tijela za zaprimanje sljedeća:

odjel za opća pitanja (*juízo de competência genérica*) ili, ako postoji, **lokalni građanski odjel** (*juízo local cível*) nadležnog okružnog suda: radi dostave pismena ako adresa navedena u zahtjevu za dostavu nije točna, tijelo za zaprimanje primjenjuje domaće pravo na slične predmete u domaćim sporovima, tj. relevantne odredbe utvrđene u člancima 226. i 236. portugalskog Zakona o građanskom postupku;

izvršitelji (Udruženje pravnika i izvršitelja (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução – OSAE*)): zahtjevi se podnose registrima boravišta ili drugim bazama podataka, ako takvi registri ili baze podataka postoje, kako bi se pronašla nova adresa osobe kojoj treba dostaviti pismeno.

4.2 Imaju li strana pravosuđna tijela i/ili stranke u sudskim postupcima pristup registrima ili uslugama u toj državi članici kojima se omogućuje utvrđivanje trenutne adrese osobe? Ako da, koji registri ili usluge postoje i koji se postupci moraju slijediti? Je li potrebno platiti naknadu i ako da, u kojem iznosu? Ne. Tu mogućnost imaju samo nacionalna tijela i subjekti.

4.3 Koju vrstu pomoći u upitima o adresi iz drugih država članica pružaju tijela te države članice u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe o dostavi pismena? Vidjeti i obavijest u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe o dostavi pismena.

Za potrebe članka 7. stavka 1. točke (a) tijelo kojem tijela za slanje mogu uputiti zahtjeve za utvrđivanje adrese osobe kojoj treba dostaviti pismeno jest:

Glavna uprava za pravosuđe (*Direção-Geral da Administração da Justiça*)

Av. D. João II, No 1.08.01 D/E, katovi 0., od 9. do 14.

1990-097 Lisabon, Portugal

Telefon: +351 217906500 – +351 217906200/1

Telefaks: +351 211545116 – +351 211545100

E-adresa: correio@dgaj.mj.pt

Internetske stranice: <https://dgaj.justica.gov.pt/>

5 Kako se pismeno obično dostavlja u praksi? Postoje li alternativni načini koje se mogu primijeniti (osim zamjenske dostave iz točke 7. u nastavku)?

Postupak dostave pismena osobi u praktičnom je smislu utvrđen u članku 225. **Zakona o parničnom postupku**.

Postupak dostave pismena osobi javnom objavom u praktičnom je smislu utvrđen u članku 240. **Zakona o parničnom postupku**.

Obavijesti se u praksi dostavljaju na sljedeće načine:

Postupak za dostavljanje obavijesti strankama koje imenuju pravnog zastupnika utvrđen je u članku 247. **Zakona o parničnom postupku**.

Postupak za dostavljanje obavijesti strankama koje ne imenuju pravnog zastupnika utvrđen je u članku 249. **Zakona o parničnom postupku**.

Postupak za dostavljanje obavijesti trećim stranama utvrđen je u članku 251. **Zakona o parničnom postupku**.

Postupak za dostavljanje obavijesti Uredu državnog odvjetnika utvrđen je u članku 252. **Zakona o parničnom postupku**.

Postupak za dostavljanje obavijesti o sudskim odlukama utvrđen je u članku 253. **Zakona o parničnom postupku**.

Postupak za dostavljanje obavijesti podnesenih u okviru pravosudne radnje utvrđen je u članku 254. **Zakona o parničnom postupku**.

Postupak za dostavljanje obavijesti između pravnih zastupnika utvrđen je u članku 255. **Zakona o parničnom postupku**.

Postupak za dostavljanje pojedinačnih obavijesti utvrđen je u članku 256. **Zakona o parničnom postupku**.

Portugalskim nacionalnim pravom nije predviđena primjena alternativnih načina dostave osim **dostave pismena u određeno vrijeme** navedene u točki 7. u nastavku.

6 Je li elektronička dostava pismena (dostava sudskih ili izvansudskih pismena elektroničkom komunikacijom na daljinu, primjerice e-poštom, sigurnom internetskom aplikacijom, faksom, SMS-om itd.) dopuštena u parničnim postupcima? Ako da, za koju je vrstu postupaka dozvoljena? Postoje li ograničenja u pogledu dostupnosti/pristupa tom načinu dostave pismena ovisno o tome tko je primatelj (pravni stručnjak, pravna osoba, poduzeće ili drugi poslovni subjekt itd.?)

Da. Na primjer, sljedeće se radnje obavljaju **elektroničkim prijenosom podataka** u računalnom sustavu sudova:

obavijesti Uredu državnog odvjetnika (članak 252. stavak 2. [Zakona o parničnom postupku](#))

pravnim zastupnicima (članak 248. stavak 1. [Zakona o parničnom postupku](#))

pravnicima i izvršiteljima (članak 31. stavak 1. Ministarske provedbene uredbe (*Portaria*) kojom je uređena [elektronička obrada sudskih postupaka](#)).

Ako se pismeno ne može dostaviti elektroničkim sredstvima zbog veličine (članak 10. stavak 1. Ministarske provedbene uredbe kojom je uređena [elektronička obrada sudskih postupaka](#)) ili zato što postoji samo u fizičkom obliku (članak 144. stavak 11. [Zakona o parničnom postupku](#)), ili ako u postupku ne treba imenovati pravnog zastupnika i stranka ga nije imenovala (članak 144. stavak 7. [Zakona o parničnom postupku](#)), ili u slučaju opravdanog razloga (članak 144. stavak 8. [Zakona o parničnom postupku](#)):

pismena u postupku mogu se dostaviti u sudsku pisarnicu, poslati poštom ili telefaksom (članak 144. stavci 7. i 8. [Zakona o parničnom postupku](#))

pismena u postupku mogu se dostaviti preporučenom poštom, redovnom poštom ili telefaksom.

Ta se pravila primjenjuju u parničnim i trgovačkim predmetima na prvostupanjskim sudovima. Primjenjuju se i u određenim slučajevima na postupke pred javnim bilježnicima (npr. nasljedstvo) ili matičarima (npr. obiteljska pitanja u slučaju dogovora).

6.1 Koja je vrsta elektroničke dostave u smislu članka 19. stavka 1. Uredbe o dostavi pismena dostupna u toj državi članici u kojoj se dostava obavlja izravno osobi koja ima poznatu adresu za dostavu u drugoj državi članici?

U Portugalu još nije predviđena dostava pismena/obavijesti u elektroničkom obliku na poznatu adresu u drugoj državi članici.

6.2 Je li ta država članica u skladu s člankom 19. stavkom 2. Uredbe o dostavi pismena navela dodatne uvjete pod kojima će prihvaćati elektroničku dostavu e-poštom iz članka 19. stavka 1. točke (b) te uredbe? Vidjeti i obavijest u skladu s člankom 19. stavkom 2. Uredbe o dostavi pismena

Portugalskim nacionalnim pravom još nije predviđena dostava pismena/obavijesti u elektroničkom obliku e-poštom, osim u slučajevima opravdanog razloga iz pitanja br. 6.

7 „Zamjenska” dostava

7.1 Dopušta li zakon te države članice druge načine dostave u slučajevima kad nije bilo moguće pismena dostaviti primatelju (npr. obavijest na kućnu adresu, na ured sudskog izvršitelja, poštom ili stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda)?

Da. Portugalskim pravom predviđena je i **dostava pismena u određeno vrijeme** kako je utvrđeno u članku 232. [Zakona o parničnom postupku](#).

7.2 Ako se primjenjuju drugi načini dostave, kada se smatra da su dokumenti dostavljeni?

Dostava poštom smatra se obavljenom na dan kad je potpisana potvrda o primitku (članak 230. [Zakona o parničnom postupku](#)).

Osobna dostava po sudskim izvršiteljima, sudskim službenicima i pravnim zastupnicima smatra se izvršenom na datum kad je sastavljen dokaz o obavljenoj dostavi (članak 231. stavak 3. [Zakona o parničnom postupku](#)).

Dostava objavom obavijesti o dostavi smatra se obavljenom na datum naveden u obavijesti (članak 232. stavak 4. [Zakona o parničnom postupku](#)).

7.3 Ako je drugi način dostave pohrana pismena na posebno mjesto (npr. u poštanski ured), kako se primatelja obavješćuje o tome?

U slučaju dostave pismena ili obavijesti preporučenom poštom, s potvrdom o primitku ili bez nje, ako poštar nije pronašao nikoga na navedenoj adresi, u poštanskom sandučiću ostavlja obavijest o prispjeću pošiljke. Obavješćuju o prispjeću pošiljke adresat se obavješćuje da je pošiljka ostavljena u poštanskom uredu uz navođenje adrese, radnog vremena i roka za preuzimanje pošiljke (članak 228. [Zakona o parničnom postupku](#)).

7.4 Ako primatelj odbija prihvatiti dostavu pismena, koje su posljedice? Smatra li se pismeno propisno dostavljenim ako odbijanje nije bilo zakonito?

Ako se dostava obavlja poštom i postoje dokazi o odbijanju primitka pošiljke ili potpisivanja potvrde o primitku, dostava se smatra obavljenom na sljedeći način i u sljedećim okolnostima:

Na temelju obavijesti koju je sastavio poštar i u kojoj je navedeno da su fizička osoba, zastupnik pravne osobe ili njezin zaposlenik odbili potpisati potvrdu o primitku ili preuzeti pošiljku (članak 228. stavak 6. i članak 246. stavak 3. [Zakona o parničnom postupku](#)).

Ako se stranke mogu dogovoriti o adresi za dostavu, slijedi se postupak utvrđen u članku 229. stavcima 3. i 4. [Zakona o parničnom postupku](#).

Kad dostavu osobno obavlja sudski izvršitelj ili sudski službenik i postoje dokazi da je osoba kojoj se dostavlja pismeno odbila potpisati potvrdu o obavljenoj dostavi ili preuzeti primjerak, dostava se smatra obavljenom i u tom slučaju:

Sudski izvršitelj ili sudski službenik obavješćuju osobu kojoj treba dostaviti pismeno da je primjerak dostupan u sudskoj pisarnici te u potvrdi o obavljenoj dostavi navode tu informaciju i činjenicu da je osoba kojoj treba dostaviti pismeno odbila preuzeti to pismeno (članak 231. stavak 4. [Zakona o parničnom postupku](#)).

Nadalje, pisarnica obavješćuje osobu kojoj treba dostaviti pismeno preporučenom poštom da se primjerak zahtjeva za pokretanje postupka i pratećih dokumenata nalaze u pisarnici (članak 231. stavak 5. [Zakona o parničnom postupku](#)).

Dostava se ne smatra obavljenom samo ako je odbijanje legitimno. Odbijanje je legitimno ako se ne može pronaći osoba kojoj treba dostaviti pismeno jer ne živi na navedenoj adresi ili tamo nema sjedište, ili ako treća osoba izjavi da ne može dostaviti pošiljku.

8 Dostava poštom iz inozemstva (članak 18. Uredbe o dostavi pismena)

8.1 Ako poštanska služba dostavlja pismena poslana iz inozemstva primatelju u toj državi članici u situaciji u kojoj se zahtjeva potvrda o primitku (članak 18. Uredbe o dostavi pismena), dostavlja li poštanska služba pismena samo primatelju ili smije li, u skladu s nacionalnim pravilima poštanske dostave, pismena dostaviti drugoj osobi na istoj adresi?

Kad pismeno ili obavijesti koji se dostavljaju poštom potječu iz inozemstva, portugalske poštanske službe mogu dostaviti pošiljku i pismena adresatu ili trećoj osobi na istoj adresi ako je izjavila da može predati pošiljku adresatu.

8.2 U skladu s pravilima poštanske dostave u toj državi članici, kako se izvršava dostava pismena iz inozemstva u skladu s člankom 18. Uredbe o dostavi pismena, ako na adresi za dostavu nije zatečen ni primatelj ni druga osoba koja je ovlaštena primiti dostavu (ako je to moguće prema nacionalnim pravilima poštanske dostave – vidjeti prethodno)?

Vidjeti odgovor na pitanje 7.3.

8.3 Postoji li određeni rok za preuzimanje pismena prije nego što ga poštanska služba vrati pošiljatelju? Ako da, kako se primatelja obavješćuje o tome da ga u poštanskom uredu čeka pismovna pošiljka koju treba preuzeti?

Adresat ima **osam dana** za preuzimanje pismena iz poštanskog ureda. Adresat se obavješćuje o tom roku i o činjenici da se pismena mogu preuzeti u poštanskom uredu **obavješćuju o prispjeću pošiljke**, koju poštanska služba ostavlja u poštanskom sandučiću kad poštar ne pronađe nikoga kod kuće. (članak 228. [Zakona o parničnom postupku](#))

9 Postoji li pisani dokaz o dostavi pismena?

Da, u slučaju dostave pismena, potvrda o primitku, potvrda o dostavi ili obavijest o dostavi pisani su dokaz o obavljenoj dostavi.

Kad je riječ o dostavi obavijesti, potvrda o primitku, evidencija o pošiljci ili spis ili evidencija o postupku pisani su dokaz o dostavljanju obavijesti.

Kad je riječ o dostavi pismena ili obavijesti elektroničkim prijenosom podataka, računalni sustav sudova potvrđuje datum i mjesto dostave (članak 13.

točka (a) Ministarske provedbene uredbe kojom je uređena [elektronička obrada sudskih postupaka](#)).

10 Što se događa ako nešto pođe po zlu i primatelj ne primi pismeno ili se pri dostavi dogodi povreda zakona (npr. dokument se dostavi trećoj osobi)? Može li dostava pismena svejedno biti valjana (npr. je li moguće ispraviti povredu zakona) ili je potrebno iznova dostaviti pismeno?

Neuspješna dostava velik je nedostatak zbog kojeg cijeli postupak od zahtjeva za pokretanje postupka, ali ne i sam taj zahtjev, može biti proglašen ništavim (članak 187. [Zakona o parničnom postupku](#)).

Dostava se smatra neuspješnom u slučajevima utvrđenima u članku 188. stavku 1. [Zakona o parničnom postupku](#).

Ta se ništavost smatra ispravljenom samo ako tuženik ili Ured državnog odvjetnika (kad je stranka) nastave postupak bez prigovora zbog neuspješne dostave (članak 189. [Zakona o parničnom postupku](#)).

Dostava se smatra ništavom i ako nisu poštovane formalnosti propisane zakonom (članak 191. [Zakona o parničnom postupku](#)).

Opća pravila o ništavosti akata utvrđena su u članku 195. [Zakona o parničnom postupku](#).

11 Ako adresat odbije primitak pismena na temelju korištenog jezika (članak 12. Uredbe o dostavi pismena), a sud ili tijelo pred kojim je pokrenut sudski postupak nakon provjere odluči da odbijanje nije bilo opravdano, postoji li poseban pravni lijek za osporavanje te odluke?

Da, adresat može osporiti odluku suda podnošenjem žalbe nadležnom žalbenom sudu (*Tribunal da Relação*).

12 Moram li platiti dostavu pismena i ako da, koliko? Postoji li razlika između dostave pismena u skladu s nacionalnim pravom i dostave pismena iz druge države članice? Vidjeti i obavijest u skladu s člankom 15. Uredbe o dostavi pismena u pogledu dostave pismena iz druge države članice

Da, u nekim slučajevima. Trošak dostave procjenjuje se u obračunskoj jedinici.

Vrijednost obračunske jedinice 2024. iznosila je 102 EUR.

U skladu s tim:

osobna dostava pismena i obavijesti koju obavljaju sudski izvršitelji košta 0,5 obračunskih jedinica kad je uspješna i 0,25 obračunskih jedinica kad je neuspješna (tablica VII. priložena [Ministarskoj provedbenoj uredbi br. 282/2013 od 29. kolovoza 2013.](#) s upućivanjem na članak 50. stavak 1. istog pravnog akta)

osobna dostava pismena i obavijesti ili dostava javnom objavom koje obavlja sudski službenik košta 0,5 obračunskih jedinica kad je uspješna i ne košta ništa kad je neuspješna (članak 9. stavak 1. [Pravilnika o postupovnim troškovima \(Regulamento das Custas Processuais\)](#)).

Nema razlike ako se dostavlja pismeno iz druge države članice.

Mjerodavno zakonodavstvo:

[Zakon o parničnom postupku](#)

[Elektronička obrada sudskih postupaka](#)

[Pravilnik o postupovnim troškovima](#)

[Ministarska provedbena uredba br. 282/2013 od 29. kolovoza 2013.](#)

[Uredba \(EU\) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020.](#)

Završna napomena

Informacije u ovom informativnom članku opće su naravi i nisu iscrpne. Nisu obvezujuće za kontaktnu točku, Europsku pravosudnu mrežu u građanskim i trgovačkim stvarima ili sudove ili bilo koje druge osobe. One ne isključuju potrebu za provjerom mjerodavnog zakonodavstva.

Posljednji put ažurirano: 28/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.